

РЕШЕНИЕ

№ 191

гр. С., 21.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С. в публично заседание на двадесет и шести февруари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Анна Т. Трифонова

при участието на секретаря Даниела М. Калчева
като разгледа докладваното от Анна Т. Трифонова Търговско дело №
20255500900103 по описа за 2025 година

Предявени са искове с правно основание по чл. 432 ал. 1 от КЗ за заплащане на обезщетения за неимуществени вреди от ПТП.

В исковата молба се твърди, че на 23.07.2023г. около 13.30 часа, в Община С., на общински път BGS1210, до кръстовището за курортен комплекс „С.” е настъпило пътно транспортно произшествие /ПТП/. Пътният инцидент е възникнал между лек автомобил АУДИ А4 с рег. № ** и лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **. В резултат на описаното ПТП, на П. С. Т. и Д. В. Т. /пътници на задната седалка в лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **/ са причинени множество телесни повреди. Причинените телесни увреждания са видни и отразени в приложените епикризи.

Посочено е, че е съставен Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 346р-9901/29.08.2023г. на РУ - С. при ОДМВР -Б.. В него са посочени участниците в произшествието и пострадалите лица, сред които са и ищците. В протокола е посочено, че обстоятелствата и причините за ПТП са в процес на уточняване. За станалото ПТП е образувано досъдебно производство № 346 ЗМ 208/23.07.2023г. по описа на РУ - С.. В образуваното досъдебно производство е установено, че вина за настъпилото ПТП има В. Т., водач на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **. При движението си по общински път BGS-1210 в посока гр.С. и при приближаване на кръстовище, сключено с пътната отбивка за в.с. „С.”, лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № ** е навлязъл в пътната лента за насрещно движение. В същото време срещу управлявания автомобил от Т. се е движел лек автомобил

АУДИ А4 с рег. № **, управляван от К.М.. В кръстовището, водачът на лек автомобил АУДИ А4 взел по-външно левия завой, като навлиза в най-десния край на платното за движение. В този момент М. забелязала, че срещу нея и в нейната лента се движи лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН. Предприела е внезапно спиране, но въпреки това настъпил удар между предните леви части на двата автомобила. След удара лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН се е завъртял наляво на ъгъл от почти 90 градуса и застанал перпендикулярно на платното за движение, а лек автомобил АУДИ А4 се е завъртял надясно, при което предната му част излязла от платното за движение.

Посочват, че в хода на разследването е установено от изготвената автотехническа експертиза, че причина за настъпилото произшествие е навлизане на пътната лента за насрещно движение от страна на водача на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **. Последният е бил привлечен като обвиняем за това, че на 23.07.2023г. при управление на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **, на общински път ВGS1210, до разклона за комплекс С., в посока от гр.С. към пътен възел за път втори клас П99, е нарушил правилата за движение по ЗДвП, а именно чл.5 ал.1 т.1, чл.16 ал.1 т.1, чл.20 ал.1 и 2 от ЗДвП, при което е причинил средна телесна повреда на общо три лица, две от които са ищците по настоящето дело.

Посочено е, че при проведения разпит, всички пострадали лица /К.И. М., П. С. Т. и Д. В. Т./ са се позовали на разпоредбата на чл.343 ал.2 НК и са изявили желание наказателното производство срещу виновния водач да бъде прекратено. На това основание и с Постановление от 28.11.2024г. на Районна прокуратура Б., образуваното наказателно производство е било прекратено. Постановлението не е било обжалвано и е влязло в сила.

Заявяват, че в резултат на описаното ПТП, ищците са получили сериозни наранявания. На П. Т. са били причинени множество фрактури на ребра /фрактура на 3-то и 4-то ребро по задна аксиларна линия субскапуларно/ с емфизем на меките тъкани, дискретни сърповидни пневмоторакси и прилежаща плоскостна ателектаза. Съответно втората ищца Д. Т. е получила травми, изразяващи се в счупване на алвиоларния израстък на максилата с дислокация /разместване/, счупване на костите на скулите и горната челюст, разкъсно - контузна рана в областта на брадата, лицева асиметрия, дължаща се на травматичен оток, счупване на долния край на лъчевата кост на лява ръка, фисура/пукнатина/ и периостална реакция на фибула /малък пищял/ на десния долен крайник, мозъчно сътресение.

Отбелязват, че от изложеното е видно, че в резултат на противоправното си деяние, водачът на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № ** е причинил на П. Т. и Д. Т. тежки травматични увреждания, което обоснова извод за претърпени значителни неимуществени вреди от ищците. Сочат, че по конкретно, болките и страданията на пострадалите се изразяват в следното: В деня на катастрофата, ищците били откарани и приети в „М.“ ЕАД, гр. Б.. Д. В. била с главоболие, световъртеж, отпадналост, със загуба на съзнание, със

силни болезнени усещания в областта на челюстта, имала чувството, че зъбите ѝ ще паднат всеки момент, имала голяма разкъсно - контузна рана на лицето в областта на брадата. Зашили раната ѝ без да ѝ поставят упойка, усещала всеки шев, не била на себе си от болка. Дрехите ѝ били напоени с кръв, наложило се да ги режат, за да ги сВ.т и ѝ направят необходимите изследвания. П. Т. била със задух и затруднено дишане, имала отоци и много силни болки в областта на краката, гърдите и гърба, които не ѝ позволявали да легне и се наложило да стои седнала, чувствала главоболие, придружено с гадене и позиви за повръщане.

Двете пострадали били много уплашени, под силен емоционален стрес, в шоково състояние, трудно комуникирали с околните.

Д. В. Т. била настанена в клиника по неврохирургия, а П. Т. - в отделение по гръдна хирургия. По отношение на Д. било констатирано мозъчно сътресение, разкъсно - контузна рана в областта на брадата, палпаторна болка в трохантерния масив и в областта на дясна фибула на десен долен крайник, придружени с болезнени пасивни и силно ограничени активни движения с дефицит в крайните фази, изразен оток в дясна подбедрица, с данни за фисура и периостална реакция на фибула. Установили се мекотъканен оток на лява гривнена става с екхимози по надлежащата кожа и дистално, ограничени и болезнени активни и пасивни движения. П. Т. била диагностицирана с множествени фрактури на ребра /фрактури на трето и четвърто ребро по задна аксиларна линия, субскапуларно/, с емфизем на меките тъкани, сърповидни пневмоторакси и прилежаща плоскостна ателектаза. На двете пациентки било приложено медикаментозно лечение.

П. Т. била изписана на 25.07.2023г., с препоръки да спазва хигиенно - диетичен и двигателен режим, да извършва прегледи при личния лекар. След като се прибрала вкъщи, била на постелен режим близо три месеца. Поради силните болки в областта на гръдния кош и гърба, стояла на леглото денонощно в седнало положение, което ѝ създавало много трудности и неудобства. Особено тежко и мъчително се чувствала през нощта, защото не можела да заспи, всяко движение ѝ причинявало нетърпима болка, тревожни и мрачни мисли обхващали съзнанието ѝ, била на предела на силите си. Всички ежедневни дейности извършвала с помощта на дъщеря си - Д. - тоалет, хранене, обличане. Постепенно започнала да се възстановява, да става от леглото, да прави опити да се придвижва, но ѝ било много трудно, движенията ѝ причинявали болка, страхувала се да не падне, дълго време не излизала навън, чувствала се несигурна, неуверена и беззащитна. Дъщеря ѝ продължавала да върши цялата домакинска работа - пазаруване, готвене, чистене, плащане на сметки. Ищцата била много напрегната и притеснена както за собственото си здраве, така ѝ за състоянието на Д., която пострадала много тежко от процесното ПТП. П. се страхувала за бъдещето, била подтисната, отчаяна, обезверена, измъчвала се, че ангажира дъщеря си със себе си, сънувала кошмари, тревожните мисли не я напускали. Имала чувството, че ужасът от преживяното ще се повтори.

Сочи се, че ПТП преобърнало живота на П. Т.. Преди катастрофата била общителна, енергична, усмихната, справяла се сама с домакинството, помагала на по - голямата си дъщеря Д. в ателието ѝ, обичала да се разхожда, да се среща с приятелки, да пътува. Сега това било немислимо за нея - бързо се уморявала, задъхвала се, гърдите започвали да я болят, ходила приведена, не можела да стои права дълго време, имала нужда от помощ при ежедневни домакински дейности, не желала да контактува с много хора, комуникирала предимно със семейството си, все още бил нарушен сънят ѝ, чувствала се неспокойна и тревожна, подтисната, непълноценна и неуверена в себе си, изпитвала страх от превозни средства, не желала да пътува с автомобил и да ползва обществен транспорт.

Посочват, че тежко и мъчително се отразило ПТП и на Д. В.. По време на престоя си в М. ЕАД, гр. Б. изпитвала силни болки в областта на ребрата, лявата ръка и десния крак, главоболие, придружено с гадене, имала интензивни болезнени усещания в лицето и травмираната челюст. Не можела да дъвче, да се храни, пиела само течности със сламка. Поради съмнения за счупване в областта на челюстта, била насочена към консултация с лицево - челюстен хирург, тъй като в болницата нямало лекар с тази специалност. Изписали я на 27.07.2023г., като с линейка била транспортирана до У. ЕАД, гр. П.. Постъпила в клиника по лицево - челюстна хирургия с лицева асиметрия, дължаща се на травматичен оток, с данни за фрактура на челюстта, разкъсно - контузна рана на брадата. Отварянето на устата било болезнено и затруднено, изпитвала силна болка при допир в областта на травмите. Констатирани счупване на костите на скулите на горната челюст, разкъсно - контузна рана на лицето в областта на брадата, фрактура на алвеоларния израстък на максилата с дислокация. На 31.07.2023г. било извършено закрито наместване на фрактурата с поставяне на метални шини на горна и долна челюст и междучелюстна фиксация с меко - еластична тяга.

В У. ЕАД, гр. П., по отношение на Д. В. била констатирана фрактура на долния край на лъчевата кост на горния ляв крайник и поставена ортеза. Впоследствие била наблюдавана от ортопеди - травматолози в М.Т., гр. С..

По време на престоя си в болницата в гр. П., ищцата Д. В. била под постоянно напрежение и стрес. Оперативната интервенция на челюстта протекла изключително мъчително и болезнено за Д.. Въпреки анестезията, болките при поставяне на металните шини били огромни и нестихващи, усещала как инструментите са забиват в раните ѝ. Страданието било неопишуемо. Допълнително напрежение се създадо и от грубото отношение на медицинския персонал в отделението по ЛЧХ, тъй като се наложило да ѝ поставят ортеза на ръката, а това не влизало в задълженията им.

Отделно от това, ищцата била цялата в синини от поставяните системи с различни медикаменти и серуми. Медицинските сестри ѝ правели непрекъснати манипулации, за да не се допусне запушване на вените и въпреки това се наложило да поставят абокат на крака на пострадалата, за да ѝ

включат поредната система. Д. плакала от болка. Била изписана от болницата в П. на 31.07.2023г. с препоръки за хигиенно - хранителен режим и с временно изгубена трудоспособност. След като се прибрала вкъщи, се наложило сестра ѝ да се грижи за нея. Не можела без чужда помощ да извършва елементарни ежедневни действия - тоалет, хранене, обличане и др. Не можела да се храни. Приемала само течности, супи, бульони и то в много малки количества. За около месец отслабнала с 18 килограма. Не можела да говори, а ако искала да каже нещо, никой не я разбирал. Комуникирала с околните само писмено. Когато видяла лицето си за първи път, не можела да се познае - устата ѝ била изкривена, ухапката променена, разстроила се, разплакала се.

На 31.08.2023г. отново била приета в клиника по ЛЧХ в У., гр. П. за последваща ортопедична помощ - отстраняване на поставените фиксиращи устройства на челюстта. По време на интервенцията, отново изпитала много силни болки, била стресирана и много притеснена. Дадени ѝ били указания да не ползва стоматологична помощ поне една година, тъй като съществувал риск от повторно счупване на челюстта на същото място.

В края на септември ѝ свалили ортезата на лявата гривнена става, като непосредствено след това не можела да си служи с травмираната ръка. Изпитвала болки, схващания, слабост, имала силно ограничени движения. До настоящия момент ръката ѝ не била възстановена - при натоварване чувствала болки, изпускала предмети, при промени на времето, усещала изтръпване и схващане.

Продължил дискомфорта и болките в областта на горната ѝ челюст - чувствала изтръпване и затруднения при говорене, хранене, при сън дори. Произнасяла трудно някои думи, изпитвала неудобство да се храни с хора извън тесния ѝ семеен кръг, тъй като не можела да си служи с предните зъби и част от храната често падала от устата ѝ, а вечер поставяла на възглавницата хавлия, защото по време на сън изтичала слюнка от устата ѝ. Имала изкривяване на лицето, чувствала изтръпване в областта на травмираната челюст, останал ѝ голям, видим белег до устните, получавала обриви, зачервявания, сърбежи по брадата.

Твърдят, че ПТП е повлияло изключително неблагоприятно и на психиката на Д. Вълчева Т.. Преживеният ужас от катастрофата, получените травми, претърпените медицински интервенции, неудобства, настъпилите промени във външния ѝ вид и начина ѝ на живот довели до появата на емоционален стрес, психически дискомфорт и нестабилност у ищцата. Започнала да ползва психотерапевтична помощ, поради изпитваните силно напрежение, тревожност, плачливост, нарушения в съня, чувство за безизходица и вцепененост при доближаване на превозно средство, сърцебиене, изпотяване, гадене и позиви за повръщане при опит за придвижване с кола, автобус или тролей. Имала усещане за безполезност, безпомощност, непълноценност, затворила се в себе си, самоизолирала се от околните и външния свят, продължително време контактувала единствено със

семейството си, чувствала се несигурна, непълноценна, понижило се самочувствието ѝ, изпитвала неудобство и смущение да общува с други хора, да излиза, да води социален живот, изпитвала неразположение и отпадналост. Тя нямало да бъде функционално и психически пълноценен човек, какъвто е бил преди инцидента - жизнена, енергична, работоспособна млада жена.

Заявяват, че ПТП увредило не само физическото здраве на ищците, но довело до съществена промяна в поведението и емоциите им, до психическа нестабилност и несигурност у тях, до неувереност в собствените им способности, до видими недостатъци и дефекти във външния им вид, уронващи самочувствието им. Променил се начинът им на живот.

Посочено е, че от представения Констативен протокол за ПТП с пострадали лица, изготвен във връзка с процесното ПТП, както и от направената справка в електронния сайт на Г. се установява, че към 23.07.2023г./датата на ПТП/ за посоченото по-горе МПС, управлявано от виновния водач В. Д. Т. има сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в ответното застрахователно дружество, валидна за периода 09.08.2022г. - 08.08.2023г. Отбелязват, че без никакво съмнение и с оглед на така описания механизъм на произшествието, техническата причина за възникване на ПТП е поведението на застрахования водач, което обобщено се изразява в навлизане в пътната лента за насрещно движение, най-вероятно поради колебание на водача в последния момент накъде да продължи движението на автомобила - надясно или наляво.

В обобщение сочат, че са налице претърпени от ищците неимуществени вреди, изразяващи се в причинените им сериозни травматични увреждания вследствие описаното ПТП, настъпило по вина на застрахования водач. Претърпените неимуществени вреди от ищците в резултат на описаното ПТП, оценяват на сумата от 40 000 лв. за П. С. Т. и 70 000лв. за Д. В. Т..

В изпълнение на разпоредбите на чл.498, ал.1 и чл.496, ал.1 от КЗ, на 25.09.2023г. ищците са изпратили уведомление до ответното дружество за настъпилото застрахователно събитие и са предявили писмена застрахователна претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Към застрахователната претенция са приложени всички документи, с които той е разполагал за настъпилото ПТП, включително съставения Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 346р-9901/29.08.2023г. на РУ-С. при ОДМВР-Б. и медицински документни, установяващи получените увреждания, като изрично е посочена и банкова сметка, по която да бъде преведено определеното им застрахователно обезщетение.

С Уведомление изх. № 5257/18.10.2023г. от З., ищците са били информирани, че претенцията им за изплащане на застрахователното обезщетение е получена с вх.№ 4726/29.09.2023г., като в тази връзка са заведени щета № 0801-006565/2023-01 и щета № 0801-006565/2023-02. Без валидно правно основание и при превратно упражняване на правата си по

чл.106 ал.3 КЗ, застрахователят е поискал от двете пострадали лица допълнителни документи, повечето от които не са били изготвени все още и с които ищците очевидно не са разполагали. Вместо да се снабди с всичко, което смята за важно и необходимо по реда на чл.107 ал.2 КЗ /каквото намерение е декларирано/, застрахователното дружество практически е проявило бездействие и не е изпълнило законното си задължение да определи и изплати дължимото обезщетение.

С оглед на изложеното, след изпълнението от ищците на задължението им по чл.380 КЗ и предвид мълчаливия отказ за изплащане на обезщетение, за тях е налице правен интерес от предявяване на настоящите иски. Излагат се доводи, че съгласно разпоредбите на КЗ с договора за задължителна застраховка „гражданска отговорност на автомобилистите“, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него имуществени и неимуществени вреди, претърпени при ПТП. Увреденият, спрямо който застрахованият е отговорен, има право на пряк иск срещу застрахователя по „гражданска отговорност“. Претърпените неимуществени вреди /болки и страдания от гореизброените травми, получени в описаното ПТП/, оценяват в размер на 40 000лв. за П. Т. и в размер на 70 000лв. за Д. Т., който размер считат за справедлив с оглед разпоредбата на чл.52 ЗЗД и всички обстоятелства по делото. Изрично заявяват, че до датата на депозиране на исковата молба, ищците не са получавали каквото и да е обезщетение за претърпените вреди, настъпили в резултат на настъпилото ПТП на 23.07.2023г. С настоящата искова молба, предявяват исковите си претенции частично, в размер от по 26 000лв. за всеки от ищците.

Молят, да се постанови съдебно решение, с което да се осъди З., ЕИК **, да заплати на П. С. Т., ЕГН ***** и Д. В. Т., ЕГН ***** сумата от по 26 000 лв./двадесет и шест хиляди лева/ за всяка от тях, частична претенция от общо дължимите 40 000 лв. на П. С. Т. и 70 000лв. на Д. В. Т., представляващи обезщетение за причинените им неимуществени вреди от получените причинени травматични увреждания и претърпени болки и страдания, вследствие ПТП, настъпило на 23.07.2023г. около 13.30 часа, в Община С., на общински път BGS 1210, до кръстовището за курортен комплекс „С.“, по вина на застрахования водач В. Д. Т., ЕГН *****, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 28.09.2023г. - датата на уведомяването на ответника за настъпилото застрахователно събитие до окончателното изплащане на обезщетението, както и направените по делото разноски и възнаграждение за един адвокат.

На основание чл.127 ал.4 ГПК посочват банкова сметка за плащане на всички дължими суми от ответника в полза на ищците.

В законния срок по делото е постъпил **отговор на исковата молба** от ответното застрахователно дружество, с който изразява следното становище по предявените иски:

Оспорва исковата претенция в размер на 26 000 лв. /частичен от 40 000 лв. за неимуществени вреди предявени от П. С. Т. и исковата претенция в размер на 26 000 лв. /частичен от 70 000 лв./ за неимуществени вреди предявени от Д. В. Т..

Заявява, че пред застрахователя е предявена претенция за изплащане на застрахователно обезщетение от П. С. Т. и Д. В. Т. за причинени неимуществени вреди вследствие на ПТП от 23.07.2023 г., във връзка с което е образувана застрахователна преписка № 0801-006545/2023-01;02. По същите, ответното дружество е взело отношение.

Твърди, че исковата молба на ищеца - Д. В. Т., е нередовна, доколкото не отговаря на императивното изискване на чл. 127 ал.4 ТПК за посочване на банкова сметка.

Взема следното становище по основанията на претенцията за неимуществени вреди:

Оспорва изцяло предявената искова претенция за неимуществени вреди - по основание и по размер.

Оспорва всички твърдения в исковата молба по основанията на предявената претенция за неимуществени вреди.

Оспорва твърденията в исковата молба, че процесното произшествие е настъпило единствено по причина от действията на водача В. Д. Т. при управлението на лек автомобил "Фолксваген" с рег. №**. В тази връзка, оспорва твърденията за механизъм на процесното произшествие, така както същият е описан в исковата молба, както и че същият се е осъществил само поради нарушение на правилата за движение от страна на водача В. Д. Т.. Посочва, че във връзка с настъпилото пътнотранспортно произшествие е образувано ДП № 208 от 23.07.2023г. по описа на РУ-С..

Поддържа, че произшествието от 23.07.2023г. е настъпило в причинна връзка от поведението К.И. М. - като водач на МПС - л.а. марка, модел „Ауди А5“, рег. № **, поради извършено нарушение на чл. 20 от ЗДвП, съгласно които (1) Водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват. (2)Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението.

Твърди, че К.И. М. се е движила с несъобразена и превишена скорост.

Също така твърди, че К.И. М. се е движила без включени светлини, с което е ограничила възможността на В. Д. Т. своевременно да я забележи.

Твърди, че ищецът К.И. М. се е движила без включени светлини, с

несъобразена скорост в нарушение на горещитираните норми и сам е поставил водача на МПС в невъзможност да го види и да реагира своевременно на внезапно появилата се опасност.

Алтернативно прави възражение за съпричиняване от страна на К.И. М. на база гореизложените факти.

Оспорва твърденията, че поради осъществяване на пътно - транспортно произшествие от 23.07.2023 г., за ищеца П. С. Т. и Д. В. Т. да са настъпили описаните в исковата молба телесни травми и здравословни състояния.

Оспорва твърденията, че в причинно - следствена връзка с механизма на произшествието, за ищеца П. С. Т. и Д. В. Т. са настъпили телесни травми и здравословни състояния като посочените в исковата молба, като оспорва и твърденията за техния морфологичен характер, за провеждане и естество на лечението и за неговата продължителност.

Оспорва твърдението, че спрямо ищеца П. С. Т. като самостоятелни увреждания са настъпили сочените в исковата молба. Оспорва твърденията, че и към момента е затруднен нормалния начин на живот на ищеца поради травми, настъпили при произшествието. Същите е следвало да отшумят за период от около 3-4 седмици.

Оспорва твърдението, че спрямо ищеца Д. В. Т. като самостоятелни увреждания са настъпили сочените в исковата молба. Оспорва твърденията, че и към момента е затруднен нормалния начин на живот на ищеца поради травми, настъпили при произшествието. Същите е следвало да отшумят за период от около 2 месеца.

Оспорва твърдението, за настъпили психологически последици от инцидента, доколкото няма доказателства по делото за посещаван специалист или проведено лечение в тази насока.

Изцяло оспорва твърденията, че възстановителния период от травмите, настъпили за ищите от процесния инцидент не е завършил, тъй като не са налични данни за продължаващо лечение, рехабилитация или друго, обозначаващо незавършило лечение, вкл. към настоящия момент. Съобразно представените медицински документи, установяващи здравния статус на ищите след ПТП, след проведеното лечение изход е с подобрение и не са налични данни оздравителния срок да не е завършил, да са настъпили неблагоприятни последици с траен характер или друго, от което да следва извод за незавършено лечение.

Оспорва твърденията за настъпили в причинно-следствена връзка с механизма на транспортния инцидент неимуществени вреди, за техния интензитет и проявление, твърденията за периода, през който са търпени, като оспорва и твърдението за настъпване на такива вреди, които да обосновават размера на исковата претенция, който е изключително завишен, прекомерен и не кореспондира нито с естеството на травмите, нито с характеристиките на проведеното лечение и срока на възстановяване, нито с липсата на данни за последващо лечение или ексцес, от което се налага извод за настъпило в

обичайния срок възстановяване, нито с причините и обстоятелствата при осъществяването на произшествието, вкл. и относимата към момента на възникването на ПТП съдебна практика.

На самостоятелно основание оспорва твърдението, че заявените с исковата молба вреди са настъпили в пряка, непрекъсната причинно-следствена връзка от осъществяване механизма на транспортния инцидент.

Твърди изключителен принос на пострадалите за настъпване на травми при осъществяване на транспортния инцидент - поради извършени като пътници в лек автомобил "Фолксваген" с рег.№ **, нарушения на установени от ЗДвП правила. Поддържа, че причина за настъпване на телесните травми за пострадалите е извършено нарушение на разпоредбите на Закона за движение по пътищата и Правилника за прилагането му и са възникнали поради липсата на обезопасяване чрез поставяне на обезопасителен колан по време на превоза. Намира, че с това си поведение, в нарушение на разпоредбата на чл. 137А от ЗДвП, пострадалите - като пътници в лек автомобил "Фолксваген" с рег.№ ** са създали предпоставките за настъпването на травми при осъществяване механизма на произшествието и са улеснили тяхното възникване. Поддържа, че телесните травми в конкретният им морфологичен характер и тежест са настъпили за пострадалите като резултат от липсата на обезопасяване чрез поставен предпазен обезопасителен колан, представляващо нарушение на императивна правна норма - чл. 137А от ЗДвП. Сочи, че поради липсата на поставен предпазен колан от пострадалите, не е било налично възпиращото свободното движение на тялото противодействие, за каквото е предвиден конструктивно и функционално обезопасителният колан, от което е бил възможен контакта на телата на пострадалите с детайли от вътрешното оборудване на автомобила, и от което са настъпили травмите.

Твърди, че телесните травми на пострадалите са възникнали поради свободното движение на телата във вътрешността на автомобила, възможно поради липсата на поставен предпазен колан и са настъпили в резултат от пряко съприкосновение със значително инерционно въздействие и сила, на широка площ в части и детайли от автомобилното купе, въз основа на което поддържа възражение за изключителен принос на пострадалите за настъпване на травмите. Поддържа, че при използване на предпазния колан от пострадалите, то те не биха получили травми като възникналите, а други, по - леки по медикобиологичен характер.

Взема следното становище по размера на претенцията за неимуществени вреди:

Оспорва размера на предявените по чл. 432, ал. 1 от Кодекса за застраховането икове за неимуществени вреди, като счита същите за изключително завишени, недължими и заявени в противоречие с принципа за справедливост, прогласен в чл. 52 от ЗЗД.

Поддържа, че исковата сума е изключително завишена и не съответства на обективните критерии, включващи се в понятието „справедливост“,

принципно указани от Върховен съд и определени като елементи за обезвреда. Заявява, че при определяне размера на обезщетението за неимуществените вреди, съдът следва да извърши преценка на конкретни обстоятелства, определени по относимост от практиката на Върховен съд, с оглед приложение на принципа за справедливост. С оглед твърденията по основанието на предявената претенция и предвид приложените доказателства поддържа, че претендираната от името на ищеца парична сума е в изключително завишен размер, поради което не отговаря на вложения в разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД смисъл.

На самостоятелно основание посочва, че исковата сума претендирана за обезвреда на неимуществени вреди е недължима и поради съпричиняване на ищеца за настъпване на сочения вредоносен резултат, поради което следва да бъде приложена разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите.

Оспорва изцяло иска за присъждане на лихва по претенцията за неимуществени вреди - като неоснователен, по съображенията за неоснователност на главния иск.

На самостоятелно основание, съобразно действащият към момента на настъпване на събитието и на предявяване на исковата претенция Кодекс за застраховането, застрахователя дължи законната лихва за забава върху застрахователното обезщетение след заявяване на извънсъдебна претенция и след изтичане срока по чл. 496, ал. 1 от Кодекса за застраховането, определен от практиката на ВКС като рекламационен и който срок поддържа, че не е започнал да тече предвид произнасянето на застрахователя по предявената претенция и непредставянето на банкова сметка от страна на пострадалата.

Във връзка с изложеното, моли да се отхвърлят предявените от П. С. Ганева и Д. В. Т. искове, като неоснователни и недоказани.

Възразява срещу искането за присъждане в полза на ищеца на направени по делото разноски, в случай, че е заявено искане за освобождаване от заплащане на държавна такса за производството и от разноски, и в случай, че това искане бъде уважено.

Възразява срещу искането за присъждане на адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищцата с аргумент от чл. 78, ал. 1 ГПК, като оспорва и размера на претендирания адвокатски хонорар като прекомерен в случай, че надвишава минималните размери съгласно Наредба №1/2004г. на ВАС.

Претендира съдебно-деловодни разноски, както и юрисконсултско възнаграждение.

По делото е постъпила **допълнителна искова молба** от ищците, с която изцяло поддържат предявената искова претенция, ведно с всички направени доказателствени искания в исковата молба, включително и за допускане на гласни доказателства и назначаване на комплексна автотехническа и съдебно-медицинска експертиза.

Вземат следното становище по отговора на исковата молба /ОИМ/.

Посочват, че с ОИМ е оспорена редовността на исковата молба на Д. В. Т., като се сочи неизпълнение на изискването на чл.127 ал.4 ГПК за посочване на банкова сметка. Изложеният довод в тази насока от ответното застрахователно дружество е неоснователен, тъй като изрично в исковата молба е посочена банкова сметка, по която могат да бъдат платени дължимите суми по отношение и на двете ищци. Отделно от горното и с оглед разпоредбата на чл. 129 ал. 2 ГПК сочат, че неизпълнението на разпоредбата на чл. 127 ал. 4 ГПК не може да обоснове извод за нередовност на исковата молба.

Считат, че изложените твърдения в ОИМ, че процесното ПТП е настъпило не само поради нарушение на правилата за движение от В. Т. /водач на застрахования автомобил в ответното дружество/, но и вследствие неправилни действия от водача на лек автомобил АУДИ А4 с рег. № **, са ирелевантни за спора по делото. Заявяват, че дори и да е налице виновно поведение от страна на К.И. М. /другия водач, участник в ПТП/, отговорността на виновните лица е солидарна и всяко от тях, респ. техния застраховател, отговаря самостоятелно и изцяло спрямо увредените лица за причинените им вреди - чл.53 ЗЗД. В този смисъл намират, че са безпредметни и изложените конкретни обстоятелства за виновно поведение на К.И. М., неправилно посочена като ищец по делото, както и за съпричиняване на вредоносния резултат от нейна страна.

Сочат, че предявените искове са оспорени изцяло по основание и размер. Намират, че изложените възражения са неоснователни, тъй като в образуваното досъдебно производство е установена по безспорен начин вината на застрахования водач В. Т.. В хода на разследването е установено от изготвената автотехническа експертиза, че причина за настъпилото произшествие е навлизане на пътната лента за насрещно движение от страна на водача на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **. Последният е бил привлечен като обвиняем за това, че на 23.07.2023г. при управление на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **, на общински път ВGS1210, до разклона за комплекс С., в посока от гр.С. към пътен възел за път втори клас II 99, е нарушил правилата за движение по ЗДвП, а именно чл.5 ал.1 т.1, чл.16 ал.1 т.1, чл.20 ал.1 и 2 от ЗДвП, при които е причинил средна телесна повреда на общо три лица, две от които са ищците по настоящето дело. Заявяват, че както е посочено и в исковата молба, прекратяването на досъдебното производство е станало по молба на увредените лица. Намират, че не би следвало да има спор обаче, че това обстоятелство и приложението на разпоредбата на чл.343 ал.2 НК, не може да промени извода за виновно поведение на водача на застрахования автомобил в ответното дружество.

Сочат, че в ОИМ е направено възражение за приложение на разпоредбата на чл.51 ал.2 ЗЗД, като се твърди съпричиняване от страна и на двете ищци, защото и двете били без поставен обезопасителен колан при

настъпване на ПТП, като при използване на предпазния колан от пострадалите, те не биха получили травми като възникналите, а други, по-леки.

Заявяват, че оспорват изцяло направеното възражение за съпричиняване. Твърдят, че П. С. Т. и Д. В. Т. са били с поставен предпазен колан при възникване на пътния инцидент. Обратно на твърденията в ОИМ, ако ищците са били без поставен колан, травматичните увреждания биха били много по-тежки.

Ответникът е депозирал по делото **допълнителен отговор** на допълнителната искова молба, с който поддържа всички направени с първоначалния отговор на исковата молба възражения. Поддържа направеното възражение за съпричиняване от страна на ищците съгласно описаните доводи.

Съдът като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите на страните намира за установено следното:

Страните не спорят, че на 23.07.2023г. около 13.30 часа, в Община С., на общински път BGS1210, до кръстовището за курортен комплекс „С.“ е настъпило пътно транспортно произшествие /ПТП/ между лек автомобил АУДИ А4 с рег. № ** и лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **. П. С. Т. и Д. В. Т. са пътници на задната седалка в лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № **.

За ПТП е съставен Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 346р-9901/29.08.2023г. на РУ- С. при ОДМВР-Б., като е образувано ДП № 208/2023 г. по описа на РУ-С., пр.пр. № 10803/2023 по описа на РП-Б., по което в качеството на обвиняем за извършено престъпление по чл. 343, ал. 3, буква „б“ вр.с чл. 342, ал. 1, предл. 3 от НК е привлечен В. Д. Т. – водач на л.а. Фолксваген Шаран, с рег. № **. Съобразно дадената им с разпоредбата на чл.343 ал.2 НК възможност, пострадалите при ПТП лица - К.И. М., П. С. Т. и Д. В. Т., са поискали наказателното производство да бъде прекратено. С Постановление от 28.11.2024г. на наблюдаващия прокурор при Районна прокуратура - Б. производството по ДП № 208/2023 г. по описа на РУ-С., пр.пр. № 10803/2023 по описа на РП-Б. е прекратено. Постановлението не е обжалвано и е влязло в сила.

С доклада по делото, съдът е отделил като безспорно обстоятелството, че към датата на ПТП за лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № ** е налице валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при ответното дружество за периода 09.08.2022г. до 08.08.2023г.

Съобразно разпоредбите на чл.498, ал.1 и чл.496, ал.1 от КЗ, на 25.09.2023г. ищците са изпратили уведомление до ответното дружество за настъпилото застрахователно събитие и предявили писмена застрахователна претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на

автомобилистите, получена от ответника на 28.09.2023г., видно от приложеното известие за доставяне. С Уведомление изх. № 5257/18.10.2023г., ищците са информирани, че претенцията им за изплащане на застрахователното обезщетение е получена от застрахователя с вх. № 4726/29.09.2023г., като в тази връзка са заведени щета № 0801-006565/2023-01 и щета № 0801-006565/2023-02.

С оглед изясняване на спора от фактическа страна, по делото е **назначена комплексна съдебномедицинска и автотехническа експертиза**, чието заключение съдът възприема като компетентно и мотивирано. Въз основа на събраните доказателства вещото лице – автоексперт е установило, че ПТП е настъпило при следния механизъм:

На 23.07.2023 г. по общински път BGS - 1210 от гр. С. към второкласен път II - 99, северно от кръстовище с път водещ към комплекс "С." общ. С., в условията на дневна светлина, нормална видимост, суха пътна настилка е настъпило ПТП между лек автомобил "Фолксваген" Шаран с рег. № **, управляван от В. Т. и лек автомобил "Ауди" А5 с рег. № **, управляван от К.М.. Лек автомобил "Фолксваген" Шаран с рег. № **, управляван от В. Т. преди настъпване на ПТП се е движил по общински път BGS - 1210 в посока от север на юг. Лек автомобил "Ауди" А5 с рег. № **, управляван от К.М. преди настъпване на ПТП се е движил по общински път BGS - 1210 от второкласен път II - 99 към гр. С. в посока от югозапад на север. В зоната северно от кръстовището с път водещ към комплекс "С.", общ. С., водачът на лек автомобил "Фолксваген" Шаран, с рег. № ** изгубил контрол над управлението на автомобила, навлязъл е в насрещната пътна лента, по която в срещуположна посока се е движил лек автомобил "Ауди" А5 с рег. № **. При пресичане на траекториите на движение на лек автомобил "Фолксваген" Шаран с рег. № ** и лек автомобил "Ауди" А5 с рег. № **, се получава конфликтна точка и настъпва сблъсък между тях. Мястото на удара на лек автомобил "Фолксваген" и лек автомобил "Ауди" по дължина на пътното платно, се намира на разстояние около 29.00 - 30.00 м. след ориентира /северно/, а по широчина на пътното платно, се намира на разстояние около 0.50 - 1.00 м. вдясно /източно/ от мерната линия - разделителната линия на пътното платно.

Вещото лице е изчислило, че скоростта на движение на лек автомобил "Фолксваген" Шаран с рег. № ** преди ПТП и в момента на удара е равна на $V_{фц} = 50.00$ км/ч. Скоростта на движение на лек автомобил "Ауди" А5 преди настъпването на ПТП е около $V_{ауди} = 65.00$ км/ч, а в момента на удара - около $V_{уд} = 50.00$ км/ч.

В материалите по досъдебното производство - протокола за оглед на местопроизшествие са описани 2 бр. спирачни следи преди настъпването на удара, които спирачни следи са с начало и край в дясната /източната/ пътна лента, която е предназначена за движение на л.а. "Ауди" А5. С оглед описаното в протокола за оглед място на удара между двата л.а. - около 5.60 м.

- 6.60 м. след края на тези следи в лентата предназначена за движение на л.а. "Ауди" А5 с рег. № **, изводът на автоексперта е, че лек автомобил "Фолксваген" Шаран е навлязъл в пътната лента за движение на л.а. "Ауди" А5 с рег. № **, като по този начин му е отнел предимството на движение при конкретната пътна обстановка. В заключението се посочва, че технически правилните действия за водача на лек автомобил "Фолксваген" Шаран при конкретната пътна обстановка са да се движи по предварително зададената траектория в своята пътна лента и да не навлиза в насрещната пътна лента предназначена за л.а. "Ауди" А5. От техническа гледна точка причината за възникване на ПТП е именно навлизането в пътната лента за насрещно движение /източната пътна лента/ на лек автомобил "Фолксваген" Шаран, която пътна лента е предназначена за движение на лек автомобил "Ауди". Предвид описаното, изводът на вещото лице е, че водачът на лек автомобил "Фолксваген" Шаран с рег. № ** - В. Т., е имал техническа възможност да предотврати /да не допусне/ настъпването на ПТП при конкретната пътна обстановка.

При конкретната пътна ситуация, с оглед изчислената скорост на движение, вещото лице е установило, че дължината на опасната зона за спиране на л.а. "Ауди" А5 е равна на 41,71 м. Разстоянието /отстоянието/ изминато от л.а. "Ауди" А5 от момента на възприемането на опасността от ПТП /разстоянието на виждане/ до мястото на сблъсък или когато водача на л.а. е имал възможност да възприеме опасността от настъпване на ПТП е $L_{в} = 36.14$ м., от което следва, че водачът на лек автомобил "Ауди" А5 с рег. № ** - К.М. при конкретната пътна обстановка, при адекватни действия от нейна страна, е нямала техническа възможност да предотврати настъпване на удара. Експертът е категоричен, че същата се е движила съгласно изискванията за безопасно движение по пътищата и със своето поведение не е допринесла за настъпването на ПТП при конкретната пътна обстановка.

Разстоянието /отстоянието/ изминато от л.а. "Фолксваген" Шаран ТДИ с рег. № ** от момента на възприемането на опасността от ПТП /разстоянието на виждане – $L_{в}$ / до мястото на удара или когато водача на л.а. е имал възможност да възприеме опасността от настъпване на ПТП е $L_{в} = 19,45$ м. и към този момент и от това разстояние е настъпила критичната ситуация за водача на л.а. "Ауди" А5. От наличната информация по делото вещото лице не може с точност да определи към кой момент водачът на л.а. "Фолксваген" Шаран е предприел маневрата за навлизане в насрещната пътна лента - източната.

По делото е установено, че по направлението на движение на двата леки автомобила преди настъпването на ПТП няма налични пътни знаци. Преди кръстовището на пътя с отклонение за пътя за к/с "Св. Тома" има наличен

пътен знак Б1 /пресичане на път с предимство/, който пътен знак важи за движещите се автомобили от комплекс "С." към общински път ВGS – 1210. В протокола за оглед на местопроезшествие няма описани пътни знаци, които да въвеждат ограничение на скоростта на движение в участъка на настъпването на ПТП на 23.07.2023 г. Разрешената скорост в участъка от пътя на който е настъпило ПТП на 23.07.2023 г. е до 90.00 км/ч.

Пътното платно на общински път ВGS - 1210 е с широчина 6.00 м.. разделено на две пътни ленти с пътна маркировка тип М1 /бяла непрекъснатата линия/, като в района на кръстовището линията е тип М3 /бяла прекъснатата линия/. ПТП е настъпило на общински път ВGS – 1210, след ляв завои по посоката на движение на лек автомобил "Ауди" А5 ТДИ с рег., № **, в условията на дневна светлина, нормална видимост, суха пътна настилка. Преди мястото на удара има оставени две спирачни следи, които са от лек автомобил "Ауди" А5.

Установено е, че взаимната видимост един спрямо друг за двамата водачи на л.а. е към момента, когато лек автомобил "Ауди" се е намирал на около 5.00 - 6.00 м. западно преди платното за движение на пътя, който продължава към комплекс "С.". Към този момент водачът на лек автомобил "Ауди" е имал видимост към приближаващият към него лек автомобил "Фолксваген" Шаран, като към същият момент водачът на лек автомобил "Фолксваген" Шаран е имал видимост към лек автомобил "Ауди" А5.

Лек автомобил "Фолксваген" фабрично е оборудван с предпазни колани на предни и задни седалки. Триточкови обезопасителни колани има на двете предни седалки - на водача на лекия автомобил и на пътника в ляво и три колана на задните седалки - на пътника в ляво, по средата и на пътника в дясно. Триточковите обезопасителни колани са инерционен тип. При челен сблъсък, челно ексцентричен сблъсък или челно кос сблъсък, предпазния колан се разтяга макс. 0.10 м., като по този начин поема част от кинетичната енергия при сблъсъка/удара и задържа пътника/водача прилепен към седалката.

От данните по делото се установява, че при настъпилото ПТП на 23.07.2023 г. на задната лява седалка е пътувала Д. Т., а на задна дясна седалка е пътувала П. Т.. Вещите лица от комплексната експертиза посочват, че при правилно поставен триточков обезопасителен колан, тялото на пътника Д. Т. е

ограничено от колана, като горната лента/рамо на колана преминава през горната лява част на тялото, косо към долната дясна седалищна част, а долната лента/рамо на колана преминава през долната дясна седалищна част към долната лява седалищна част.

Горната лява част на тялото на пътника Д. Т., която е на задната лява седалка при поставен колан при този удар, който се явява челно ексцентричен/кос, е ограничено от колана и при разтежението му макс. 0.10 м., поема част от кинетичната енергия при удара, като горната лява част на тялото на пътника може да се придвижи максимум 0.10 м напред и вляво.

Горната дясна част на тялото на пътника Д. Т., която е на задната лява седалка, не е обхванато от предпазния колан и при този челно ексцентричен/кос удар има възможност да ротира по посока обратна на часовниковата стрелка и да се придвижи напред и в ляво повече от 0,10 м. Главата не е фиксирана и при удар със странична компонента има възможност да реализира контакт с елементи от интериора на автомобила вляво от нея. Това е предпоставка да получи травма на лицето и главата, каквито тя е получила.

При правилно поставен триточков обезопасителен колан, тялото на пътника П. Т. е ограничено от колана, като горната лента/рамо на колана преминава през горната дясна част на тялото, косо към долната лява седалищна част, а долната лента/рамо на колана преминава през долната лява седалищна част към долната дясна седалищна част.

Горната дясна част на тялото на пътника П. Т., която е на задна дясна седалка при поставен колан при този сблъсък/удар, който се явява челно ексцентричен/кос, е ограничено от колана и при разтежението му макс. 0.10 м., поема част от кинетичната енергия при удара, като горната дясна част на тялото на пътника може да се придвижи максимум около 0.10. м напред и вляво.

Горната лява част на тялото на пътника П. Т., която е на задна дясна седалка, не е обхванато от предпазният колан и при този удар има възможност да се отклони в ляво. Счупванията на двете ребра е на гърба, което означава, че в условията на анализирания ПТП са получени по индиректен механизъм при описания механизъм на действие на силите. Този механизъм е възможно да се реализира от самия предпазен колан, който при ПТП може да придобие свойствата на твърд тъп предмет.

При установения механизъм на ПТП, тялото на Д. Т. е придобило ускорение напред и наляво спрямо движението на автомобила и е имала възможност да контактува с глава и лице в елементи на задна лява врата.

П. Т. е пътувала на задна дясна седалка. В описаното ПТП тя е получила ускорение напред и наляво, където би срещнала облегалките на предните седалки. Ударът в тях е в състояние да причини счупване на ребра.

Вещите лица посочват, че при конкретния механизъм на анализирания ПТП лицето/главата на пътник с правилно поставен колан е невъзможно да контактуват с облегалките на предните седалки.

В приложените медицински документи няма описани специфични увреждания от предпазен колан, което не е задължителна находка.

От медицинската част на заключението се установява, че при ПТП на 23.7.2023 г. П. С. Т. в качеството ѝ на пътник на задна дясна седалка в лек автомобил е получила: счупване на 3-то и 4-то ребро вдясно по задна аксиларна линия, минимален пневмоторакс (въздух в гръдната кухина). Двете счупени ребра на П. С. Т. причиняват разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и чл. 129 НК. Възстановяването трае по-малко от 30 дни.

При същото ПТП Д. В. Т. в качеството ѝ на пътник на задна лява седалка е получила: Мозъчно сътресение без пълна загуба на съзнание, счупване на горната челюст челно, разкъсно-контузна рана на брадичката и счупване на лява предкиткова кост.

Счупването на горната челюст на Д. В. Т. е осъществило медико-биологичния признак - счупване на челюст по смисъла на чл. 129 НК. В съдебно заседание вещото лице е пояснило, че травмата е лекувана оперативно в ЛЧХ в „С.“ – П., с поставяне на междучелюстна фиксация. Тази епикриза не е била качена в информационната система на „С.“, където експертът има достъп, поради което не я е открил. По делото, обаче е приложена епикриза за сВ.не на тази фиксация, която е взета предвид в заключението. Посочва, че възстановяването от тази травма трае около 2-2,5 месеца.

Мозъчното сътресение без пълна загуба на съзнание е причинило разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и чл. 129 НК. Възстановяването трае по-малко от 30 дни.

Вещото лице уточнява в съдебно заседание, че по отношение на счупването на предкиткова кост са правени няколко целенасочени изследвания и това не е установено, но в следствие от рентгенография на 16.08.2023г. е установено счупване на една от китковите кости - полулунната кост /os

lunatum/, което е причина за оплакванията от страна на китката. Според обясненията на вещото лице, когато счупването е без разместване е много трудно да се установи рентгенологично и е съвсем нормално да бъде пропуснато при първите изследвания. Когато започнат възстановителните процеси на мястото се отлага калций и това става видно. Тази информация е от амбулаторни листове от ортопед –травматолог д-р Е.Г.. Болничните листове са за 65 дни, което е и нормалния възстановителен период. Това счупване причинява трайно затруднение на движението на горния крайник във функцията хващане заради болковия синдром.

От представените по делото снимки на ищцата, вещото лице е констатирало груб, неравен белег на лицето на ищцата Д. Т., който предизвиква деформация в долната устна. Посочва, че този белег няма изгледи да се възстанови и решително и трайно променя нормалния лицеизраз. Независимо, че биологичният признак обезобразяване е субективен, според експерта същият е налице. Счита, че ищцата има проблеми със захапката, но същите следва да се установят с целенасочени изследвания и консултации с лицево-челюстен хирург.

П. С. Т. е лекувана медикаментозно с Lanz Acid (против стомашни киселини), Agixtra („разреждане на кръвта“), ALL Donne (групата на нестероидните противовъзпалителни лекарствени средства с аналгетични (обезболяващи) и антипиретични (понижаващи температурата) свойства).

Д. В. Т. също е лекувана медикаментозно с Пантопрозол - стомашен протектор, Манитол - против мозъчен оток, Дексаметазон - кортикостероид, Сомазина - церебропротектор, Цефтриаксон - антибиотик, Деган - против повръщане, Парацетамол - 3x1,0 г. (1 ден), Аналгин -3x1,0 г. (1 ден), Plasma-Lyte - плазма, Трамалгин - обезболяващо, Dexketoprofen- Tchaikapharma - нестероидно противовъзпалително, Lanz Acid - стомашни киселини, Natrium Chlorid 0,9 % Braun - водно-солеви разтвор, Ceftriaxon- Tchaikapharma - антибиотик, Mannitol B.Braun 15% - против оток, Dexason кортикостероид, Somazina - церебропротектор.

И двете ищци са изписани с подобрение, без опасност за живота. В делото няма представени медицински документи, удостоверяващи липса на възстановяване.

Вещото лице е посочило, че получените от пострадалите травми са били

болезнени. Болката е относителна величина с индивидуален декларативен характер и няма как да бъде обективизирана чрез степени, скали и т.н. Тя влияе върху личностния пълноценен здравословен комфорт, самочувствието, настроението и ежедневиия витален стереотип. До момента няма разработен и утвърден научен метод за измерване на болка. Продължителната във времето болка се преценя, като страдание.

Няма данни за провеждана рехабилитация. Вещото лице посочва, че по принцип преценката е на лекуващия лекар, но в конкретния случай рехабилитация не е необходима.

С оглед установяване на релевантните факти и обстоятелства по делото са събрани гласни доказателства.

От показанията на свидетелката Г. С. Т., която е очевидец на процесното ПТП като пътник на предна дясна седалка в л.а. Ауди, се установява, че на 23.06.2023г., около един часа на обяд, при движение от П. към С., на разклона за комплекс св. Тома, в платното за движение на л.а. Ауди навлязъл друг автомобил и настъпило ПТП. Ударът между двата автомобила бил челен и настъпил изцяло в платното за движение на л.а. Ауди. След ПТП свидетелката помогнала на шофьорката на л.а. Ауди, която била със счупена ръка. След това отишли да проверят състоянието на пътниците в другата кола. Жената на задната седалка изглеждала зле. На предната седалка имало по-млада жена. Пристигнала кола на Бърза помощ, която откарала пострадалите. Свидетелката Т. не може да каже дали пътниците в другата кола са били с поставени колани.

В качеството на свидетел по делото е разпитан В. Д. Т., който е водач на л.а. "Фолксваген" Шаран ТДИ, с рег. № ** при процесното ПТП, а също така и съпруг на първата ищца, и баща на втората ищца. В деня на инцидента - 23.07.2023 г. цялото семейство пътувало за А.. Във Фолксваген Шаран пътували - на предна дясна седалка П. (зет на свидетеля Т.), зад него задна дясна седалка - П., която е съпруга на свидетеля и ищца по делото, и на задна лява седалка била Д.. Спрели за почивка за 10-15 минути на шофьорския плаж на Дюни по пътя за А.. Когато отново се качили в колата, седнали по същия начин. Свидетелят Т. проверил коланите на всички дали са закопчани. След няколко метра, свидетелят не е сигурен точно колко, станало произшествието, за което заявява, че той е виновен, защото навлязъл в лявата лента на насрещното движение. Като се появила колата, която видял в последния момент, се опитал да избяга на ляво, но предприел грешна маневра. Ударът настъпил в предна лява част на л.а. Фолксваген, гумата се спукала, смачкала се джантата. Автомобилът се завъртял и застанал напречно на пътя. Другият автомобил е ударен отляво.

Свидетелят Т. шофирал приблизително с около 50 км/ч, с включени светлини. Имал видимост. Времето било светло, слънчево, в светлата част на деня, ранния следобед. Не може да каже дали водачът на другия автомобил се

е опитал да избегне удара. След удара не е видял колко човека са в другата кола. Не може да каже кой се е обадил на 112.

При удара се отворили еърбеците отпред и щорите отзад. Свидетелят е категоричен, че всички пътници в колата са били с поставени обезопасителни колани.

Показанията на свидетеля П.К.П., който е съпруг на ищцата Д. Т., до голяма степен преповтарят тези на свидетеля В. Т. относно механизма на ПТП. Той също е категоричен, че всички пътуващи в лек автомобил Фолксваген са били с поставени предпазни колани, като добавя, че задните щори за безопасност били активирани, а те се активират като са сложени коланите при удара.

След ПТП свидетелят П. помогнал на пътниците да излязат от колата. Съпругата му Д. била неадекватна, имала прорезна рана на лицето, която обилно кървяла. Две линейки пристигнали около 45-50 минути след ПТП. Той и съпругата му били в едната линейка, а П. и В. в другата. По пътя Д. губела съзнание, била неадекватна. Изглеждала ужасно – устата и била разбита, срязването на лицето не спирало да кърви. В болница „Сърце и мозък“ в Б., където ги откарали, установили, че има също така счупване на китката, и охлузване в областта на крака. Раната на лицето зашили без упойка което било много болезнено. Тъй като не разполагали с лицево-челюстен хирург, се наложило на 27.07.23г. да я транспортират в гр. П., в „С.“, където наместили челюстта и сложили шини. Д. изпитвала силни болки и психически дискомфорт от външния си вид. По време на болничния престой нейната сестра – Д. и помагала с обслужването, хигиената, носела и храна. От болницата я изписали на 31.07.2023 г. От П. я транспортирали с кола. Д. изпитвала силен страх, получавала паник атаки. Наложило се да спират пет-шест пъти, за да се успокои. В С. я настанили в апартамента на родителите ѝ. Приемала само течна храна със сламка, поради което отслабнала много. Когато свалила превръзката на раната на лицето, изпитала силен шок. Плачела пред огледалото, казвала, че прилича на изрод и че не може да се гледа. Това променило коренно начина и на живот. Преди ПТП Д. била лъчезарна жена, спортистка, красива жена. След това не искала да води детето на училище, за да не и се подиграват, започнала да носи качулки и да гледа в земята. Като се храни слага ръката на лицето. Като говори с хора излиза слюнка, слага си ръката. Налага се отново да се направи манипулация на челюстта, но лекарите казали, че трябва да измине една, две години, защото може при манипулацията да получи ново счупване. Тя не се чувства готова за това.

Счупването на китката също било много болезнено. Свидетелят П. купил шина, но в болницата отказали да я поставят. Счупването зараснало, но няма чувствителност на самата ръка и понякога изтърва предметите, които е хванала. Наложило се да я преместят на друга, по-лека позиция в работата.

Д. е посещавала и психиатър, и психолог, тук и в А., където семейството живее, но без ефект. Все още се страхува да пътува, получава паник атаки.

Приема успокоителни.

От показанията на Д. В. Т., която е дъщеря на ищцата П. Т. и сестра на втората ищца – Д. Т., се установява, че при ПТП на 23.07.2023г. П. Т. получила счупване на ребра, травма на белия дроб, синини и оттоци по цялото тяло. Изпитвала болки в главата, виело и се свят, не можела да диша, имала позиви за повръщане. Трябвало да стои седнала както в болницата, така и после в къщи.

П. Т. е изписана от болница на 25.07.2023г., като и е назначен покой, за да зараснат ребрата и медикаментозно лечение – болкоуспокояващи и противовъзпалителни. Впечатленията на свидетелката са, че възстановяването на майка ѝ протекло много тежко. Около два месеца пострадалата била на легло – полуседнала, облегната на възглавници, защото трудно дишала. През този период изцяло зависела от чужда помощ за обслужване и тоалет. Поради болката, която изпитвала, не можела да спи по цяла нощ. Чувствала се неудобно и се притеснявала, че отнема цялото време на дъщеря си, за да се грижи за нея. Към края на втория месец, започнала да става с чужда помощ, но изпитвала слабост и световъртеж. Когато излизали навън, бързо се уморявала, задъхвала се и ходела приведена. Изпитвала страх от пътуване с кола.

След ПТП животът на ищцата коренно се променил. Преди била много деен и ведър човек, вършела всичко сама, помагала на дъщерите си в отглеждането на децата. Обичала да ходи на театър, на опера, да се разхожда с приятелки. Помагала на дъщеря си в ателието, разнасяла поръчки. След катастрофата се затворила в себе си, постоянно сънувала кошмари, притеснявала се и започнала да вдига кръвно. Сега се движи трудно, има нужда от помощ в домакинството, както и да бъде придружавана когато излиза, тъй като бързо се уморява и задъхва. Не е ходила на психолог или на психиатър.

Състоянието на сестра си след ПТП свидетелката определя като по-тежко от това на майка си. Потвърждава показанията на свидетеля П. П., че по време на възстановяването си ищцата Д. Т. изпитвала силни болки и страдания и физически дискомфорт. Изпитала силен психически шок като се видяла в огледалото. Не можела да приеме външния си вид, не заела как да обясни на малкото си дете защо изглежда така. Зъбите ѝ били черни, тъй като не можела да ги мие и трябвало да ги хигиенизира с кислородна вода, и вода за уста. С нея комуникирали само със знаци или пишела на лист, тъй като не можела да говори. Има голям белег на лицето. Не може да изговаря някои думи правилно, фъфли, защото има нарушен нерв от счупената скула към челюстта. Когато се храни от устата ѝ падат парчета храна. Когато говори с някой пръска слюнка, което я депресира много. Когато спи от устата ѝ изтича слюнка, тъй като от самия шев устата ѝ стои на криво и от там изтича слюнка.

Счупването на китката заздравяло трудно и причинило много страдания на ищцата. Тя живее в А. от дълги години, там времето е влажно и споделила,

че ръката е много болезнена и изпитва болка в областта на челюстта.

Животът на Д. се променил коренно след ПТП. Постоянно се чувства депресирана. Няма сили за живот. Чувства се непълноценна като жена, като майка. Не иска да ходи на празници на детето в училище, защото се притеснява, че съучениците ѝ ще я подиграват. Не обича да се среща с хора заради това, че не може да се храни пред тях. Като говори слага ръката си отпред, стои наведена, за да не я виждат. Преди ПТП била жизнен човек, бивш атлет, спортист. Почти никога не е пиела лекарства. Обичала да спортува в свободното си време, да излиза, да се среща с приятели. Нищо от това вече не е същото. Посещава психиатър и психотерапевт, но не може да се справи.

На работа в А. се върнала в началото на декември 2023г. Споделила, че още първия ден е получила мигренозен пристъп и е припаднала и са я отвели в болницата в А.. Работи като оператор на машина за млека, във фабрика.

Свидетелката Т.Н.Н. е дългогодишна приятелка на ищцата П. Т. Поддържат близки отношения. След ПТП видяла ищцата на 27-28 юли, когато я посетила у дома. Тя била на легло - полуседнала, подпряна с възглавници, той като не можела да диша, с рани по лицето, изнемощяла, отпаднала. За нея се грижела дъщеря ѝ Д., но тъй като се грижела и за сестра си в болницата в П., свидетелката Нейкова ходела два-три пъти в седмицата да ѝ помага. П. се притеснявала, че е в тежест и че не може да върши нищо сама. В края на месец септември започнала да излиза навън. Изпитвала страх от външната атмосфера, от колите. Движела се бавно, бързо се изморявала, при всяко движение изпитвала болка. Емоционално била срината от това, което е преживяла. Отчаяла се от живота. Посочва, че към момента ищцата се грижи трудно за себе си. Движенията ѝ са по – забавени, по – трудно се движи, изморява се много. Страхува се да излиза, всичко прави със страх. Опасява се да не се повтори случая, който е претърпяла.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл. 432, ал. 1 от КЗ, е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска отговорност", между прекия причинител на вредата и застрахователя, при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ.

В случая, не е спорно наличието на валидно застрахователно правоотношение към датата на процесното ПТП на 23.07.2023 г. по силата на което З. е поело задължение да обезщети увредените лица при използването на застрахования лек автомобил марка и модел ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № ** по застраховка „Гражданска отговорност“.

Ищците депозирали претенция, получена от З. на **28.09.2023 г.**, като заведени щета № 0801-006565/2023-01 и щета № 0801-006565/2023-02, по които застрахователят не е изплатил обезщетение. Съобразно разпоредбата на чл. 498, ал.3 КЗ, във вр. с чл. 380 КЗ ищците предявяват настоящите иски

срещу З., което е пасивно легитимирано и се явява надлежна страна в настоящото производство, поради това съдът намира предявените иски за процесуално допустими.

На следващо място следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител - застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди.

В настоящия случай, доколкото няма постановена присъда, която да е задължителна за гражданския съд на основание чл. 300 от ГПК относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, тези предпоставки следва да бъдат установени със събраните доказателства в хода на производството.

От описания в заключението на КСМАТЕ механизъм на ПТП се установява, че на общински път BGS – 1210, след ляв завой по посоката на движение на лек автомобил "Ауди" А5 ТДИ, лек автомобил "Фолксваген" Шаран е навлязъл в източната пътна лента, предназначена за движение на лек автомобил "Ауди", като е последвал удар между двете МПС. ПТП се е случило в условията на дневна светлина, нормална видимост, суха пътна настилка. Изводът на вещото лице е, че водачът на лек автомобил "Фолксваген" Шаран, е имал техническа възможност да не допусне настъпването на ПТП при конкретната пътна обстановка, като се движи по предварително зададената траектория в своята пътна лента и да не навлиза в насрещната пътна лента предназначена за л.а. "Ауди" А5. Този механизъм се потвърждава и от показанията на разпитаните свидетели по делото.

При изчислената опасна скорост за спиране на л.а. "Ауди" А5 от 41,71 м, е видно, че водачът на лек автомобил "Ауди" А5 - К.М. при конкретната пътна обстановка, при адекватни действия от нейна страна, е нямала техническа възможност да предотврати настъпване на удара. Експертът е категоричен, че същата се е движила съгласно изискванията за безопасно движение по пътищата и със своето поведение не е допринесла за настъпването на ПТП при конкретната пътна обстановка.

С оглед изложеното, настоящият състав намира, че с действията си водачът на лек автомобил "Фолксваген" Шаран е нарушил правилата на ЗДвП, конкретно разпоредбата на чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДвП - Всеки участник в движението по пътищата с поведението си не трябва да създава опасности и пречки за движението, не трябва да поставя в опасност живота и здравето на хората и да причинява имуществени вреди; чл. 16, ал. 1, т. 1 от ЗДвП - На пътно платно с двупосочно движение на водача на пътно превозно средство е забранено: 1. когато платното за движение има две пътни ленти - да навлиза и да се движи в лентата за насрещно движение освен при изпреварване или заобикаляне; чл.20, ал.1 и 2 от ЗДвП – (1.) Водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват.; (2) Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да

се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Когато възникне опасност за движението, водачите са длъжни незабавно да намалят скоростта, а при необходимост - да предприемат аварийно спиране, като не извършват маневри, с които могат да застрашат своя живот или здраве, живота или здравето на други лица, както и да причинят значителни материални вреди.

Предвид изложеното, съдът приема, че деянието на водача на лек автомобил ФОЛКСВАГЕН ШАРАН с рег. № ** осъществява всички признаци /обективни и субективни/ на деликтния състав по чл. 45 от ЗЗД. Следователно отговорността на З. следва да бъде ангажирана, като предявените искиове за неимуществени вреди са доказани по основание.

Относно размера на иска за неимуществени вреди, съдът намира следното:

Съгласно чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Справедливостта изисква претърпените болки и страдания на ищеца да бъдат надлежно и адекватно обезщетени. Понятието “справедливост” не е абстрактно. Според ПП на ВС на РБ № 4/23.12.1968 г. то е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства са характера на увреждането, начина на настъпването, обстоятелствата при които е станало, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания и др.

В настоящия случай от събраните писмени доказателства по делото, както и заключението на КСМАТЕ и свидетелските показания, се установява, че при процесното ПТП Д. В. Т. е получила: Мозъчно сътресение без пълна загуба на съзнание, счупване на горната челюст челно, разкъсно-контузна рана на брадичката и счупване на лява предкиткова кост. Травмите осъществили медикобиологичния признак на две средни и две леки телесни повреди. Счупването на горната челюст е лекувано оперативно – чрез открито наместване и поставяне на шина. Вещото лице е посочило в заключението си, че възстановителния период при ищцата е продължил около 2 – 2,5 месеца. През този период ищцата е търпяла силни болки и страдания. От раната на брадичката е останал груб белег, който предизвиква деформация в долната устна. Констатациите на вещото лице са, че е налице трайна промяна на нормалния лицеизраз и загрозяване, което се установява и от показанията на свидетелите Д. В. Т. и П.К.П.. Същите установяват, че ищцата има нарушения в говора, поради увреждане на нерв при счупването на челюстта. Също така има и нарушения в захапката и дъвченето. Ищцата все още изпитва болка в областта на лявата китка и горната челюст при влажно време. Негативните

преживявания от самото ПТП и болките и страданията при възстановяването от травмите и полученото загрозяване се отразили на психиката на пострадалата. Получава паник атаки при возене в кола, чувства се непълноценна, депресирана, избягва контакти и се изолира. Независимо от посещенията при психолог и психиатър, според близките й това състояние не е преодоляно.

Съдът, като взе предвид, тежестта на травмите, възрастта на ищцата към момента на ПТП – 43 години, неудобствата и ограниченията от личен, битов и социален характер, които е претърпяла, болките и страданията, полученото загрозяване, нарушенията в говора, психическия стрес, който е преживяла, намира, че **справедливо обезщетение** за претърпените от Д. В. Т. неимуществени вреди би била сумата от **70 000 лв. /35 790.43 евро/**.

От медицинската част на заключението на експертизата се установява, че при ПТП на 23.7.2023 г. П. С. Т. в качеството й на пътник на задна дясна седалка в лек автомобил е получила: счупване на 3-то и 4-то ребро вдясно по задна аксиларна линия, минимален пневмоторакс (въздух в гръдната кухина). Двете счупени ребра на П. С. Т. причиняват разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и чл. 129 НК. Възстановяването трае по-малко от 30 дни.

От показанията на разпитаните свидетели - Д. В. Т. и Т.Н.Н., се установява, че П. Т. е търпяла болки и страдания и физически неудобства поради получените травми. Имала е нужда от чужда помощ в продължение на два месеца. След ПТП животът на ищцата коренно се променил. След катастрофата се затворила в себе си, постоянно сънувала кошмари, притеснявала се и започнала да вдига кръвно. Сега се движи трудно, има нужда от помощ в домакинството, както и да бъде придружавана когато излиза, тъй като бързо се уморява и задъхва.

Съдът, като взе предвид, тежестта на травмите, възрастта на ищцата към момента на ПТП – 67 години, неудобствата и ограниченията от личен, битов и социален характер, които е претърпяла, болките и страданията и преживения психически стрес, намира, че **справедливо обезщетение** за претърпените от П. С. Т. неимуществени вреди би била сумата от **40 000 лв. /20 451.68 евро/**.

По възражението за съпричиняване.

Разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД предвижда възможност обезщетението за вреди от непозволено увреждане да се намали, ако самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване. От значение за определяне наличието и степента на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на увреденото лице е съществуването на причинна връзка между поведението на пострадалия и противоправното поведение на делинквента, доколкото намаляване обезщетението за вреди от деликт не може да почива на предположения. Затова при въведено възражение за съпричиняване, винаги следва да прецени дали конкретните установени при условията на пълно и главно доказване, действия на пострадалия са допринесли за така настъпилата вреда – създали са условия или са я улеснили, и въз основа на тях да определи

обективния принос на последния. Доказателствената тежест за установяването на твърдения правнорелевантен факт принадлежи на страната, която навежда това частично правоизключващо възражение, като доказването трябва да е пълно, съобразно правилата, предписани в нормата на чл. 154, ал. 1 ГПК.

От страна на ответното дружество е направено възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищците, изразяващо се в непоставяне на безопасителен колан.

По делото не са налице обективни данни дали Д. В. Т. е била с поставен предпазен колан.

От заключението на комплексната експертиза се установява, че ударът между двата автомобила е бил челно-кос. Кинетичната енергия, генерирана вследствие на сблъсъка се е предала върху телата на пътниците в автомобила, като при конкретния удар – челно-ексцентричен, кос удар, коланът позволява на тялото на пътника да се придвижи 10 см напред и при задействане на пиропатрона, блокира самия колан и не му позволява да контактува с частите от интериора пред него. Вещите лица са обяснили в съдебно заседание, че при удара, тялото на Д. Т. е полетяло първо напред, след което при въртенето на автомобила в посока обратна на часовниковата стрелка, нейното тяло се стреми да запази скоростта и положението си в пространството. Изместването на купето създава условия тя да се сблъска със задна лява врата. В случай, че е била без колан, при челния удар, тялото на пострадалата ще политне напред, където може да срещне, елементи от облегалката на шофьора. Следва въртене, което измества автомобила, задната част на автомобила на дясно и инерцията на нейното тяло ще създаде условия тя да контактува с елементи на задна лява врата. Ако е била с поставен безопасителен колан, тялото и няма да достигне елементи на шофьорската седалка, но при въртенето има условия да контактува главата ѝ със задна лява врата. Крайниците са подвижни части от тялото и не се фиксират с предпазни колани. Те могат да пострадат при всяко движение, дори при несъзнателен опит да се предпази, това е рефлекс.

По отношение на П. С. Т. в протокола за оглед е описано, че същата е била без поставен безопасителен колан. В съдебно заседание вещите лица са обяснили, че движението на тялото при този сблъсък – челно-кос, ексцентричен, полита леко напред и леко на ляво и в следствие ротира с дясно рамо и като цяло трупа и е възможно да контактува с лява част на предната седалка и съответно с предна лява седалка на водача. При описания механизъм на движение вътре в купето, П. Т. няма условие за контакт между дясната част на гърба ѝ с елементи от купето на автомобила, което означава, че счупванията на ребрата са се получили по индиректен път, за което способства и това, че костите ѝ са по-трошливи. От медицинска гледна точка няма контактни увреждания. Становището на съдебния медик е, че е възможно тези счупвания да се реализират от предпазен колан, дори могат да се реализират и по-тежки травми от предпазен колан. Тези увреждания могат да се получат по индиректен механизъм - при сблъсък с елементи на предните

седалки, но могат да се получат и от предпазния колан, тъй като при високи скорости, които за малко време стават нула, придобиват свойството на твърд предмет. Така той осъществява един натиск върху ребрена дъга, която се чуши на мястото на гърба, а не отпред, което е индиректния начин.

С оглед установените от вещите лица факти, съдът приема, че наличието или липсата на предпазен колан е без значение за възникване на увреждания като процесните увреждания на ищците. Поради това не може да се приеме, че в процесния случай е налице съпричиняване на вредоносния резултат от двете ищци по смисъла на чл. 51 от ЗЗД.

По искането за присъждане на законна лихва:

Съгласно чл. 429, ал. 3, изр. 2 - ро КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка "Гражданска отговорност", считано от по-ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования делинквент или от увреденото лице, вкл. чрез предявяване от последното на застрахователна претенция, стига лихвите да са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, определен от размера на застрахователната сума.

В настоящия случай, ищците претендират законна лихва от 28.09.2023 г. По делото е представено доказателство, че е предявена застрахователна претенция, получена от застрахователя на 28.09.2023 г. – заведени щети №№ 0801-006565/2023-01 и 0801-006565/2023-02. Следователно съдът като съобрази посочените обстоятелства и при липса на други данни, следва да приложи разпоредбата на чл. 429, ал. 3 КЗ. Датата, от която следва да се присъди законната лихва е **28.09.2023 г.**, от датата на предявяване на застрахователна претенция от увредените лица.

С оглед изложеното, съдът намира, че следва З., ЕИК **, да заплати на П. С. Т., ЕГН ***** и Д. В. Т., ЕГН ***** сумата от по 26 000 лв./двадесет и шест хиляди лева/ за всяка от тях, частична претенция от 40 000 лв. за П. С. Т. и частична претенция от 70 000лв. за Д. В. Т., представляващи обезщетение за причинените им неимуществени вреди от получените причинени травматични увреждания и претърпени болки и страдания, вследствие ПТП, настъпило на 23.07.2023г. около 13.30 часа, в Община С., на общински път BGS 1210, до кръстовището за курортен комплекс „С.", по вина на застрахования водач В. Д. Т., ЕГН ***** , ведно със законната лихва върху сумата, считано от 28.09.2023г. - датата на уведомяването на ответника за настъпилото застрахователно събитие до окончателното изплащане на обезщетението.

По отговорността за разноски:

От представените по делото доказателства се установява, че на ищците е предоставена безплатна правна помощ по реда на чл. 38, ал. 2 ЗАДв. Съгласно посочената разпоредба адвокатът, оказващ безплатно адвокатска помощ, има

право на адвокатско възнаграждение, ако се касае за случай по чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА и ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски. С решение от 25.01.2024 г. по дело С-438/22 на СЕС е прието, че Наредба № 1/2004 г. за МРАВ е равнозначна на хоризонтално определяне на задължителните минимални тарифи, забранено от чл. 101 от ДФЕС, имащ директен ефект в отношенията между частноправните субекти и пораждащ правни последици за тях, поради което се явява нищожна. В този смисъл съдът е свободен да определи размера на дължимото адвокатското възнаграждение по своя преценка, съобразявайки се с приетите до настоящия момент критерии – фактическа и правна сложност на делото, обем на осъществената правна защита – написване на искова молба или подаване на отговор, явяване в съдебни заседания, представяне или не на писмени бележки по делото, както и броя на проведените съдебни заседания.

Поради това съдът намира, че с оглед фактическата и правна сложност на делото, обема на оказаната правна помощ на ищците, адвокатското възнаграждение на представляващия ги адвокат С. К. Т. следва да бъде определено в размер на 5 460 лв. **(2791.65 евро)**.

С оглед изхода на делото З. следва да заплати на адвокат С. К. Т. от АК С., с адрес: град С., ** адвокатско възнаграждение в размер на **2 791.65 евро** за оказаната безплатна правна помощ на ищците по делото.

Ищците са направили разноски за заплатена държавна такса в размер на 2080 лв. (1063,49 евро) и 675 евро – за експертиза, или **общо** разноски в размер на **1738.49 евро**, които на основание чл. 78, ал. 1 ГПК следва да им бъдат заплатени от ответника.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА З., ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.**, да заплати на П. С. Т., ЕГН ***** и Д. В. Т., ЕГН *****, и двете с постоянен адрес: гр. С., **, сумата от **по 13 293,59 евро (тринадесет хиляди двеста деветдесет и три евро и петдесет и девет евроцента)** с левова равностойност 26 000 лв. (двадесет и шест хиляди лева) за всяка от тях, частична претенция от 20 451,68 евро (двадесет хиляди четиристотин петдесет и едно евро и шестдесет и осем евроцента) с левова равностойност 40 000 лв. (четиридесет хиляди лева) за П. С. Т. и частична претенция от 35 790,43 евро (тридесет и пет хиляди седемстотин и деветдесет евро и четиридесет и три евроцента) с левова равностойност 70 000лв.(седемдесет хиляди лева) за Д. В. Т., представляващи обезщетение за причинените им неимуществени вреди от получените травматични увреждания и претърпени болки и страдания, вследствие ПТП, настъпило на 23.07.2023г. около 13.30 часа, в Община С., на общински път BGS 1210, до кръстовището за курортен комплекс „С.“, по вина на застрахования водач В. Д. Т., ЕГН *****, ведно със законната лихва върху сумите, считано от **28.09.2023г.** - датата на уведомяването на ответника за настъпилото застрахователно събитие до

окончателното изплащане на обезщетенията.

ОСЪЖДА З., ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.**, да заплати на П. С. Т., ЕГН ***** и Д. В. Т., ЕГН *****, и двете с постоянен адрес: гр. С., **, направените в настоящото производство разноси в размер на **1738.49 евро /хиляда седемстотин тридесет и осем евро и 49 евроцента/**.

Присъдените в полза на двете ищци суми могат да бъдат заплатени по следната банкова сметка, открита при *, с титуляр П. С. Т..**

ОСЪЖДА З., ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.**, да заплати на адвокат С. К. Т. от АК С., с адрес: гр. С., ** адвокатско възнаграждение в размер на **2 791.65 евро /две хиляди седемстотин деветдесет и едно евро и 65 евроцента/** за оказаната безплатна правна помощ на ищите по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред П.ския апелативен съд.

Съдия при Окръжен съд – С.: _____